

Obsah

Předmluva	11
------------------	-----------

KAPITOLA 1.

Excepcionalismus: dějiny pojmu a problémy jeho užívání	17
1.1 Užití slova excepcionalismus	17
1.2 Americký excepcionalismus	20
1.3 Excepcionalismus jako nástroj pro nation-building a nation-branding: o ideji národa	33
1.4 Občanské náboženství a excepcionalismus: fenomenologie náboženství	48
1.5 Ruský hybridní excepcionalismus: postkoloniální perspektiva	58
1.6 Indikátory excepcionalismu	68
Závěry: indikátory excepcionalismus	70

KAPITOLA 2.

Filozofie na/v Ukrajině, nebo ukrajinská filozofie: metodologické problémy historicko-filozofického bádání	77
2.1. Ukrajinská filozofie se zrodila v Praze: Dmytro Čyževskyj, Ivan Mirčuk a tradice diaspory	78
2.2. Filozofie a sovětský totalitarismus: cesta od kritiky buržoazního nacionalismu ve filozofii k dějinám filozofické kultury	88
<i>Sovětská ideologie a filozofie jako věda</i>	89
<i>Historicko-filozofický výzkum v Ukrajinské SSR – výsledky a represe</i>	92
<i>Vilen Serhijovyč Horskyj: filozofická kultura a tvorba dějin ukrajinské filozofie</i>	99

2.3. Nezávislá Ukrajina – svobodná diskuse kolem národní filozofické tradice	107
<i>Filozof a disident Vasyl Lisovyj a národní filozofická tradice</i>	110
<i>Sociologická analýza filozofických institucí: Serhij Josypenko</i>	113
<i>Nové diskuse: ukrajinský filozofický jazyk a Evropský slovník filozofií</i>	125
<i>Oleh Choma: NFT a NFS (národní filozofická tradice a národní filozofické společenství)</i>	130
Závěry	133

KAPITOLA 3.

Intelektuální dějiny 19. století na Ukrajině a excecionalismus	141
I. Metodologické úvahy k 19. století	141
§ 1.1. Hermeneutika nesvobody: politická filozofie pod pláštěm literatury a historie	142
§ 1.2. Filozofie ukrajinské národní ideje nebo ukrajinofilský diskurs	145
II. Začátek 19. století: historici, rytíři, básníci a děkabristé	152
§ 2.1. Enejida aneb přerušení a kontinuita ukrajinské intelektuální historie	152
§ 2.2. Politické vědomí ukrajinských elit na počátku 19. století a historický kontext	157
§ 2.3. Historické vědomí a kozácký mýtus počátku 19. století	164
§ 2.4. Literatura a folklór	170
§ 2.5. Zednáři a děkabristé: „Sjednocení Slované“	174
§ 2.6. Ruské a ukrajinské ukrajinofilství: vymezení jako dešifrování	178
§ 2.7. Polské ukrajinofilství: mesiánský excecionalismus	187
§ 2.8. Několik závěrů k polskému ukrajinofilství	200

III. Slovanské bratrstvo svatých Cyrila a Metoděje	
a jaro národů: znaky ukrajinského excepcionalismu	203
§ 3.1. Excepcionalismus Knih bytí	208
§ 3.2. Taras Ševčenko a výjimečnost	215
§ 3.3. Jaro národů v Haliči 1848	219
IV. Excepcionalismus a narodnictví: 60.–90. léta 19. století	221
§ 4.1. Narodnictví a excepcionalismus	226
§ 4.2. Od slovanofilství k narodnictví: cesta ukrajinofilského diskursu	229
§ 4.3. Starší generace: dvě rus'ké národnosti	234
§ 4.4. Chlopomanství a hromadovství: výlučnost ukrajinského socialismu	240
§ 4.5. Konec 19. století: završení éry ukrajinofilského diskursu	254
Doslov: nevýjimečná výjimečnost	263
Seznam použité a doporučené literatury	273
Rejstřík	